

Roztroušená skleróza trápí častěji ženy, více než polovina pacientů už má biologickou léčbu

27.5.2026 - Viktorie Plívová | Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR

Téměř 3 miliardy korun vloni vydala Všeobecná zdravotní pojišťovna na léčbu klientů s roztroušenou sklerózou. Z celkových nákladů bylo přes 83 % určeno na biologickou léčbu nejtěžších případů. Právě díky těmto moderním léčivým přípravkům mají pacienti s roztroušenou sklerózou vyšší šanci na plnohodnotný život. Náklady na biologickou léčbu za 10 let vzrostly o miliardu na loňských 2,41 miliardy korun. Tiskovou zprávu vydáváme ke Světovému dni roztroušené sklerózy (30. 5.).

„Náklady na léčbu roztroušené sklerózy dlouhodobě rostou zejména v souvislosti s rozšiřujícím se využíváním moderní biologické léčby, která je sice finančně náročná, ale pacientům přináší výrazně lepší prognózu i kvalitu života,“ říká **Miroslav Jankůj**, pověřený náměstek ředitele VZP ČR pro zdravotní péči, a dodává: „Více než polovina všech klientů s roztroušenou sklerózou je tak dnes léčena biologickou léčbou. Přitom průměrné roční náklady na tuto léčbu u jednoho pacienta představují zhruba 230 tisíc korun.“

Roztroušená skleróza je chronické autoimunitní onemocnění, při kterém dochází k poškození centrálního nervového systému, tedy mozku a míchy. Přesná příčina vzniku nemoci není dosud známa. Nejčastěji se objevuje ve věku mezi 20 a 40 lety. Roztroušenou sklerózou onemocní častěji ženy než muži. Pokud má pacient rodiče nebo sourozence s roztroušenou sklerózou, zvyšuje se pravděpodobnost, že se u něj objeví, ačkoli samotná roztroušená skleróza není dědičná porucha. Výzkum naznačuje, že stovky genů a genových variant (nazývaných také mutace) se kombinují a vytvářejí náchylnost k roztroušené skleróze. I když zatím nelze roztroušenou sklerózu zcela vyléčit, zejména v raných stádiích je možné její průběh účinně ovlivňovat pomocí léků.

„Největší úskalí vidím v objasnění příčiny vzniku roztroušené sklerózy a s tím úzce související nalezení kauzální léčby. Dynamika vývoje výzkumu a léčby je velmi nadějná, což jasně podporuje fakt, že v současnosti máme k dispozici asi 15 přípravků pro léčbu roztroušené sklerózy (biologická léčba), které podstatně ovlivňují průběh onemocnění a zpomalují jeho progresi. Nicméně stále nemáme lék, který by onemocnění definitivně vyléčil. Vzhledem k tomu, že přípravky v rámci biologické léčby byly vyvinuty a uvedeny na trh od poloviny devadesátých let, lze doufat, že nalezení kauzálního léku na sebe nenechá dlouho čekat,“ říká **prof. MUDr. Pavel Štourač, Ph.D.**, z Fakultní nemocnice v Brně.

Možné příznaky roztroušené sklerózy:

- Problémy se zrakem
- Potíže s chůzí nebo udržením rovnováhy
- Potíže s jasným myšlením
- Necitlivost nebo slabost, zejména v pažích a nohou
- Ztuhlost svalů
- Deprese
- Problémy se sexuální funkcí nebo močením
- Pocit velké únavy

Roztroušená skleróza patří do skupiny autoimunitních onemocnění, jichž je zhruba stovka. Nejznámější jsou diabetes 1. typu, revmatoidní artritida, Crohnova choroba, ulcerózní kolitida, snížená či naopak zvýšená funkce štítné žlázy, celiakie, lupénka, lupus, sklerodermie. Všem je společné, že imunitní systém napadá vlastní tělo.

Průběh roztroušené sklerózy je u každého člověka jiný, což také ztěžuje odhad, jak se nemoc bude vyvíjet. I proto se léčba u každého pacienta liší. Záleží na stádiu onemocnění a symptomech. Cílem léčby roztroušené sklerózy je snížit frekvenci a závažnost relapsů, zpomalit progresi onemocnění, zvládat symptomy a zlepšit kvalitu života.

U části pacientů má poměrně mírný průběh s občasnými relapsy a dlouhými obdobími bez obtíží, zatímco u jiných dochází již od počátečního záchvatu k postupnému a trvalému zhoršování stavu, které může ve středním věku vést k trvalé imobilitě a inkontinenci. Nejčastějším klinickým projevem RS je tzv. relaps-remitentní forma, při níž se střídá vzplanutí onemocnění (relapsy) a relativně klidová období mezi nimi.

S roztroušenou sklerózou žije na světě odhadem 2,9 milionu lidí; počet případů dlouhodobě roste, a to jak díky lepší diagnostice, tak možným změnám v rizikových faktorech a stárnutí populace.

Léčba roztroušené sklerózy

	Počet klientů	Celkové náklady v tis. Kč
2021	16 962	2 395 511
2022	17 152	2 419 382
2023	17 418	2 542 626
2024	17 918	2 744 038
2025	18 524	2 904 074

Počet pacientů léčených moderní vysoce účinnou terapií v posledních letech výrazně roste. Zatímco v roce 2017 bylo touto biologickou léčbou léčeno **6488 klientů VZP ČR**, v loňském roce jejich počet přesáhl **10,5 tisíce**. Spolu s počtem léčených pacientů rostou i náklady, které s touto léčbou souvisejí. Jen za rok 2025 uhradila VZP biologickou léčbu roztroušené sklerózy za více než **2,4 miliardy korun**.

Z toho biologická léčba roztroušené sklerózy

	Počet klientů	Celkové náklady v tis. Kč
2025	10 538	2 415 294

Rostoucí podíl klientů léčených biologickou léčbou jasně ukazuje, že VZP ČR trvale zajišťuje dostupnost nejmodernějších léčebných metod všem pacientům, kteří je skutečně potřebují. Investice do biologické léčby se přitom vrací v podobě lepší kvality života pacientů a nižšího počtu hospitalizací či invalidizace.

Viktorie Plívová
tisková mluvčí

<https://www.vzp.cz/o-nas/aktuality/roztrousena-skleroza-trapi-casteji-zeny-vice-nez-polovina-pacientu-uz-ma-biologickou-lecbu>